

Catillaria minuta

Liten kalkkollav

NE NA LC DD **NT** VU EN CR RE

Nära hotad (NT)
D1

Klass: *Lecanoromycetes*, **Ordning:** *Lecanorales*, **Familj:** *Catillariaceae*, **Släkte:** *Catillaria* (kollavar), **Art:** *Catillaria minuta* - liten kalkkollav (A.Massal.) Lettau **Synonymer:** *liten kalk-kollav*, *Biatorina minuta* A.Massal., *Catillaria arnoldii* (Kremp.) Th.Fr., *Biatorina arnoldii* Kremp.

Kännetecken

Liten kalk-kollav har en upp till 2 cm stor, ljus, skorpformad bål som är insänkt i substratet. Den har små (upp till 0,4 mm breda) apothecier, som är gulbruna till rödbruna och sittande på substratet. Apothecier har en ljusare kant och de är först konkava till plana men blir senare något välvda. Sporererna är tvåcelliga och $10-18 \times 4-7 \mu\text{m}$ stora. I samma miljö finns sällsynt den snarlika *Lecania cuprea* som ofta har en gröngrå bål och mer långsmala sporer med 4-6 celler.

Utbredning och status

Arten är endast känd från Gotland, där den har ett femtontal aktuella lokaler (på norra Gotland och Stora Karlsö). Vid Hejdeby finns relativt rikligt av den, men på övriga lokaler är den sparsam. Eftersom arten har små fruktkroppar och ofta växer oåtkomligt på skuggiga ställen, är den troligen något förbisedd. För övrigt är den känd från södra och centrala Europas bergsområden och de Brittiska öarna (inga aktuella fynd).

Ekologi

Liten kalk-kollav växer på kalksten på alvarmark eller i öppen skog. Den förekommer på lodytor till överhäng i relativt skuggiga lägen, såsom i karstsprickor och på skyddade block och avsatser. Den rödlistade liten kraterlav *Gyalecta subclausa* kan förekomma som följeart.

Hot

Det största hotet är troligtvis igenväxningen av öppna alvarmarker men även kalkbrytning är ett hot. I betesmarker med högt betestryck kan djurtramp skada lavvegetationen, men eftersom liten kalk-kollav ofta sitter skyddat, exempelvis i karstsprickor bedöms det inte som ett hot. Stödutfodring kan utgöra ett hot om det sker i närheten av artens förekomster, både p.g.a. ökat djurtramp och tillförseln av kväve.

Åtgärder

Eftersom liten kalk-kollav i Norden endast förekommer på Gotland och här med små populationer bör lokalerna hållas under uppsikt. En försiktig röjning kan vara aktuell på lokaler som växer igen. Vid röjning är det viktigt att undvika körskador och att inte elda röjningsavfall på eller nära artens förekomster. På åtminstone två lokaler är arten skyddad; vid Lummelunda och på Stora Karlsö (naturreservat).

Litteratur

Kilias, H. 1981. Revision gesteinsbewohnender Sippen der Flechtengattung *Catillaria* Massal. in Europa. *Herzogia* 5: 209-448.

Författare

Lars Fröberg 1999. © ArtDatabanken, SLU 2005.